

Autoilua Madeiran saarella

Madeiralla autolla pääsee nykyisin lähes joka paikkaan näppärästi. Joka paikkaan ei kannata kuitenkaan mennä autolla.

Euroopan Unionin rahoituksella Portugalin rakentanut maakuntansa Madeiran tieverkoston sellaiseen kuntoon, että turistitkin selviytyvät vuokra-autoillaan. Omalla autolla liikkuva voi tehdä puolen päivän matkoja eri kohteisiin ja vielä jää aikaa auringonottoon ja muuhun lomälöhöilyynkin. Saarihan ei ole suuren suuri, pinta-alaltaan samankokoinen Suomessa pääkaupunkiseudun kanssa. Asukkaita on neljännesmiljoona, joista satatuhatta pääkaupungissa Funchalissa.

Moottoritietä on muutama kymmenen kilometriä, mutta onpahan erilaista kuin muualla. On siinä suunniteltuja ja rakentajia saaneet panna parastaan. Tasamaata tienpohjaksi ei juuri ole ollut, vuoronperään tulee vastaan vuoren seinää ja laavalaaksoa. Ajetaan joko tunnelissa tai tunnelien välissä olevalla sillalla. Sillan pilarit ovat usein kymmenien metrien korkuisia. Viikon aikana ajoimme yli sata kertaa tunnelissa. Tunnelleita on toki muuallakin kuin vain moottoritietä.

Moottoritietä saa ajaa korkeintaan satasta. Se näytti riittävän paikallisillekin. Turistin kannattaa muistaa, että tullessaan moottoritietelle kiihdytysrampia ei ehkä ole

Suojatiellä jalankulkijaa kunnioitetaan.

Jalankulkijoiden pitää kulkea usein auton ehdoilla.

lainkaan tai sitten se on hyvin lyhyt. Tarkkuutta vaaditaan myös moottoritietä poistuttaessa. Rampit ovat silloinkin hyvin lyhyitä ja mutkaisia. Kun moottoritietä ajetaan yleensä sitä satasta, tärkeää on näyttää hyvissä ajoissa suuntamerkkiä ja hidastaa vauhtia, rampissa joutuu sen lisäksi jarruttamaan oikein kunnolla.

Ajovaloja joutuu käyttämään tunnelissa päivälläkin. Kun tunneleita on niin paljon, valoja kannattaa pitää päällä kaiken aikaa, koska

niiden päälle laittaminen ja sammuttaminen alkaa käydä rasittavaksi. Paikalliset kyllä huomauttavat heti, jos valot ovat unohtuneet päälle.

Vuoristoon pääsee autolla, Pico do Areeiroon 1818 metrin korkeudelle on hyvä asfalttite. Tätä korkeammalle Pico Ruivolle (1862 metriä, saaren korkein) pääsee vain jalan. Tie on, kuten niin monet vuoristotiet, mutkainen ja jyrkkä, ylämäkeen mentäessä ei juuri ole ongelmia. Alamäkeen ajettaessa vauhtia ei saa päästää liian suureksi, moot-

torijarrutuksella selviää, kun muistaa jyrkimmissä mutkissa painaa myös jarrua. Pysäköidyt autot aiheuttavat talojen kohdilla ongelmia, saattaa joutua jopa peruuttamaan.

Kaupungit ja kylät ovat ahtaita. Autoistuminen on tullut myös Madeiraan. Vanhat kaupunkien keskukset on rakennettu ennen autokautta, niihin ei turistien pitäisi mennä autolla ollenkaan. Bussit ja taksit hoitavat kuljetukset tehokkaasti ja molempia näytti olevan runsaasti. Jalkakäytäviä ei usein ole lainkaan, jalankulkijat liikkuvat rohkeasti kapeiden teiden reunoilla jopa rinnakkain. Jos jalkakäytävä oli, siellä oli pysäköityjä autoja. Autottomia katuja on runsaasti ja ne ovat lähes poikkeuksetta laatoitettuja koristeellisesti ja jokaisen kadun koristus on omanlaisensa – ei kahta samanlaista. Liikenneympyrät ovat Madeirailla yleisiä, niillä järjestetään sujuvaa ja turvallista liikennettä autoille ja muille tiellä kulkijoille.

Meidän kuuden hengen seurueelle tuntui kuitenkin Renault Trafic tila-auto olevan sopiva ratkaisu. Ilmastointi autossa ei toiminut, vaikka olisi pitänyt. Sitä olisi tarvittu, kun lämpöä maaliskuussa 2007 oli päivällä yli 20 astetta. Nyt jouduimme pitämään ikkunoita raolleen ja siitä vedosta ei tietenkään hyvää seurannut. Rellun dieselimoottori oli lujilla, mutta suoriutui kunniakkaasti. Pari kuukautta aikaisemmin netistä varatun auton hinta oli 370 euroa viikolta. Dieselin

litrahinta oli 0,98 euroa ja sitä ostettiin 53 litraa, ajoa tuli lähes tuhat kilometriä.

Silmiinpistävä ero meikäläiseen kaupunkiliikenteeseen oli havaittavissa helposti. Jalankulkijat lähtivät suojatielle rohkeasti luottaen siihen, että auto väistää. Ja kun itse olimme tulleet suojatien viereen jalankulkijana, ei meidän tarvinnut jäädä odottelemaan, vaan yleensä heti ensimmäinen auto pysähtyi. Suojateiden eteen oli usein vedetty leveä pysäytysviiva monen metrin päähän suojatiestä. Jalankulkijana kokee olevansa kadun kuningas tällaisella suojatiellä. Liikennettä valvovia poliiseja nähtiin kaksi kertaa, kaksi moottoripoliisia ja poliisiauto partioi Funchalin kadulla.

Kävimme Madeiran ainoalla hiekkarannalla – karulta saarelta löytyy kuitenkin hiekkaranta. Meressä uiminen noilla leveysasteilla on elämys. Kävimme myös Sao Vicentessä katsomassa ja kokemassa tulivuoren purkauksen tuloksia eli vuoren sisältä löytynyttä laavavirtaa. Saari on syntynyt arvioiden mukaan lähes miljoona vuotta sitten useiden tulivuorten purkautumisen tuloksena.

Nykyisin kolme neljäsosa saaresta on luonnonsuojelualuetta, joissa kasvaa laakeripuumetsää. Saari tunnetaan mm. Madeira-nimisestä viinistä, viinirypäleistä, banaaneista ja levada-kastelujärjestelmästä. Saari on kuulunut vuodesta 1419 löytäjänsä Zarcon ja Teixeira'n perustelela Portugalille, vaikka välillä Espanja valtasi koko Portugalin ja siis myös Madeiran.

Erinomaisia turistikohteita ovat Camara de Lobosin kalastajakylä ja sen vieressä oleva Cabo Cirao niemi, joka jylhydessään haakee vertaansa. Lobosin samoin kuin muiden kylien talot ovat lumoavan nättejä. Winston Churchill oli viettänyt aikaansa Lobosissa, ei mikään ihme, hänhän oli suuri nautiskelija. Toinen merkittävä kalastajakylä, jossa vierailimme, oli Canical, entinen valaanpyyntisatama. Nykyään kylässä on valasmuseo. Löysimme tasokkaan ruokapaikan, jossa söimme erikoisia kalaruokia.

Matti Koivurova

Turistimaassa kaikki koristellaan, myös liikenneympyrät.

Kävelykadut on koristeltu laatoilla viihtyisiksi.

Tunneleita on varmaan satoja.

Levadoilla on mukava käydä virkistymässä

Vaeltajat palaamassa Arieirolle Ruivolta (1868 m).

Altitude 1810 m, Pico de Arieiro, autotie perille.